

Gramofon

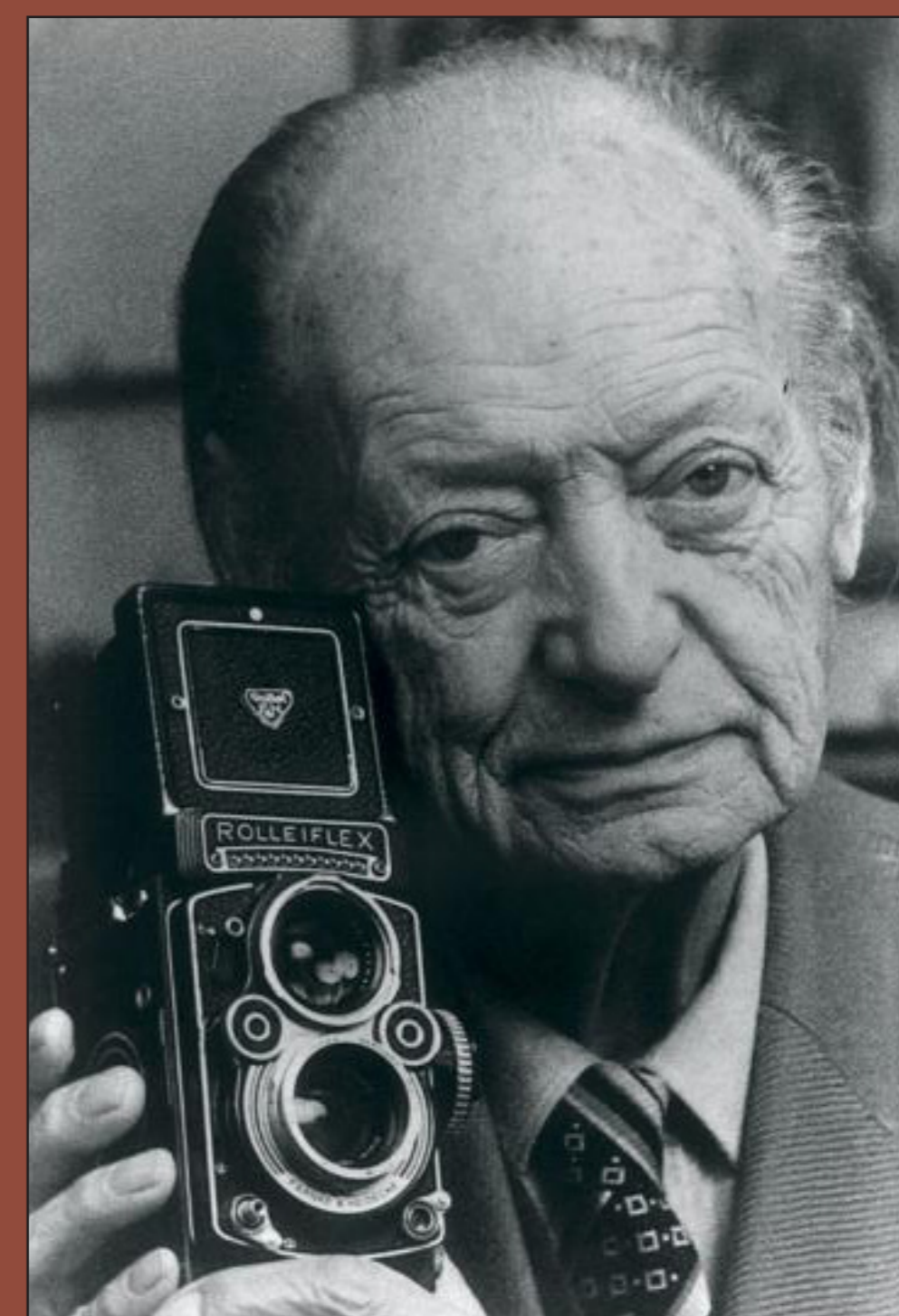
Godine 1877, **Thomas Alva Edison** konstruirao prvi uređaj za snimanje, ali i reprodukciju zvuka – **fonograf**.

U nastojanju da usavrši Edisonov način snimanja i reprodukcije zvuka, **Emil Berliner** 1887. počinje snimati zvučne valove na ploče. Aparat za reprodukciju imao je mehanizam na oprugu, a zvuk se prenosio preko membrane u rezonantnu trubu. Za razliku od fonografa, gdje igla titra okomito i urezuje vertikalni dubinski rez, kod gramofona igla titra paralelno s površinom ploče i urezuje tzv. lateralni rez.

Početakom XX. stoljeća počinje masovna produkcija gramofonskih ploča, a zbog tehničkih razloga, odnosno kvalitete zvuka, u početku se radije snimala vokalna muzika. Također, pojavljuje se prvi gramofon u kutiji – postaje prijenosan i pridonosi popularizaciji.

Nakon pronalaska mikrofona (1924. godine), pojačala i zvučnika te pojavom radija, javlja se i elektroničko snimanje, a s pojavom električnog gramofona počinju se snimati i kvalitetne reprodukcije instrumentalne glazbe.

Sredinom stoljeća ploče od šelaka zamjenjuju se onim vinilskim. Nakon II. svjetskog rata počinje procvat gramofonske industrije, a javlja se i LP (*long play*) ploča. To je početak razdoblja vjerne reprodukcije zvuka (*high fidelity*, tj. HI-FI).

Zbirka gramofonskih ploča Đure Griesbacha

Đuro Griesbach (1911-1999), umjetnički fotograf

Po završetku trgovačke škole u Zagrebu odlazi u Berlin, gdje 1929. uspješno završava Foto-Fachschule.

Pod vodstvom prof. dr. Artura Schneidera od 1930. do 1941. fotografira kulturne spomenike u Hrvatskoj (za tadašnji JAZU). Bio je nastavnik na Obrtnoj školi, član, predsjednik i doživotni počasni predsjednik Fotokluba Zagreb, a 1948. angažirao se na osnutku tvornice „Fototehnika“. Od 1959. djeluje kao samostalni umjetnik. Nemirna i istraživačkog duha, konstruirao razni fotografski pribor, aparate za povećanje, dijaskop, stroj za kopiranje i sušenje razglednica visokog sjaja, itd.

Svojim fotografijama dokumentirao je čovjekov rad i prirodu te promovirao hrvatsku kulturnu i prirodnu baštinu, kao i bogatstvo pučke tradicije te duh Zagreba.

Dobitnik je nagrade „Faust Vrančić“ (1995) za životno djelo na području tehničkog stvaralaštva.

Ostavština gramofonskih ploča Đure Griesbacha čuva se u arhivu Odsjeka za povijest hrvatske glazbe HAZU. Snimljeni repertoar sadrži uglavnom klasičnu glazbu, simfonije i opere. Najzastupljeniji autori su Ludwig van Beethoven, Anton Bruckner, Giuseppe Verdi, Giacomo Puccini i Richard Wagner, a od popularnih izvođača Ivo Robić i plesni ansambl Nikice Kalogjere.

